

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงกระบวนการและระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ใน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำเอาแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาเป็นกรอบแนวคิด คือด้านใน การค้นหาและสาเหตุของปัญหา ด้านในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านในการลงทุนและ ปฏิบัติงานและด้านการประเมินและติดตามผล โดยการใช้แบบสอบถาม กับ กลุ่มประชากรแบบ จำเพาะเจาะจง จำนวน 39 คน เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลโดยการใช้ตาราง ประกอบคำบรรยาย คือ

สมาชิก อบต. จำนวน 13 คน

ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 13 คน

กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 13 คน

สรุปผลการวิจัย

ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี และรองลงมาคืออายุ 46-55 ปี มีสถานภาพสมรสมากที่สุด และโสดเป็นอันดับรอง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 3,001 -6,000 บาท รองลงมา มีรายได้ไม่น้อยกว่า 3,000 บาท มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นส่วนมาก รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมผู้นำชุมชนมี ส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ด้านในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมด้าน ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.07) โดยเฉพาะ ผู้นำชุมชนเข้า ร่วมรับฟังการประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย เกี่ยวกับการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด (4.13) รองลงมามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางที่ใช้ใน การพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ มาก (4.10) มีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา และสาเหตุใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาให้มากที่สุด ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่

ในเกณฑ์มาก (4.07) มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (4.00)

- ด้านในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรมและโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.89) โดยเฉพาะ ผู้นำชุมชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย เกี่ยวกับการวางแผนโครงการพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.97) รองลงมามีส่วนร่วมในการวางแผนให้ประชาชน ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อบต.แม่สรวย ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.92) มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาให้มากที่สุด ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.90) มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของโครงการหรือ กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.72)

- ด้านในการลงทุนและปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมด้านการลงทุนและปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.60) โดยเฉพาะ ผู้นำชุมชนเป็นสมาชิกหรือผู้นำกลุ่มในการพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (4.10) รองลงมามีส่วนร่วมในการเสียสละแรงงาน เวลาให้กับ อบต.แม่สรวย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ค่าถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (4.00) มีส่วนร่วมในการรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีปฏิบัติตามโครงการพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.95) มีส่วนร่วมในการบริจาคเงินช่วยเหลือโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (3.18)

- ด้านในการประเมินผลและติดตาม ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.60) โดยเฉพาะ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการประชุมกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย จากการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นตามโครงการพัฒนาท้องถิ่นที่ได้วางไว้ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.82) รองลงมามีส่วนร่วมในการควบคุมติดตาม และประเมินผลในโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.69) สามารถขอรับทราบข้อมูลค่านางบประมาณการใช้จ่ายของแต่ละโครงการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นว่ามีการใช้ที่ถูกต้อง โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.45) สามารถตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีว่าตรงกับความต้องการและความเดือดร้อน ของประชาชนหรือไม่ และงบประมาณดังกล่าวใช้ไปในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านใดบ้าง ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอยู่ในเกณฑ์มาก (3.44)

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ในด้านต่างๆ คือ การค้นหาปัญหาสาเหตุ การวางแผน การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด อาจจะเป็นเพราะผู้นำไม่มีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในครอบครัว ประกอบกับผู้นำมีความรู้อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร (2533) ซึ่งได้ทำการวิจัยถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท พบว่า ประชาชนในชนบทยังไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนในชนบทโดยส่วนรวมแล้วอยู่ในภาวะความยากจน มีการศึกษาน้อยและขาดประสบการณ์ และยากจนจึงไม่กระตือรือร้นปกป้องผลประโยชน์ของตน จึงไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนา
2. ด้านในการวางแผนดำเนินกิจกรรมและโครงการ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนยังอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ด้านในการลงทุนและปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ อรุณ เจริญใจ (2546) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นมีน้อยอาจเป็นเพราะประชาชนขาดความเข้าใจในกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมและประชาชนมีฐานะยากจนจึงใช้เวลาส่วนใหญ่ทำงานหาเลี้ยงชีพของตนเอง
4. ด้านในการประเมินและติดตามผล ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในการควบคุมติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากระดับการศึกษาของผู้นำชุมชนสูงขึ้น มีความเข้าใจในกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการค้นหาปัญหาและสาเหตุ การวางแผนร่วมปฏิบัติ อันจะมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สอดคล้อง กับ พวงทอง โยธาใหญ่ ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่ายังอยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาปรากฏว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด (4.07) มีส่วนร่วมด้านในการวางแผนดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับมาก (3.89) มีส่วนร่วมด้านในการลงทุนและปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก (3.60) มีส่วนร่วมด้านในการประเมินและติดตามผล อยู่ในระดับมาก (3.60)

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สรวย อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการค้นหาปัญหาสาเหตุ

ผู้นำชุมชนควรมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของตนเอง ว่ามีปัญหาด้านใดบ้างโดยใช้ข้อมูลที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบและมีความถูกต้อง

1.2 ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรมและโครงการ

- ผู้นำชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนหรือจัดทำโครงการในการพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับปัญหาความต้องการของตนเองให้มากที่สุด

1.3 ด้านร่วมมือปฏิบัติ

- ผู้นำชุมชนควรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้และปรับปรุงข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้น ให้แผนงานโครงการบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

1.4 ด้านการติดตามประเมินผล

- ผู้นำชุมชนควรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ตรวจสอบถึงความถูกต้องโปร่งใส ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาถึงการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้งบประมาณที่จำกัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ศึกษาศักยภาพของผู้บริหารในเรื่องการแปลงนโยบายมาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น